

1. Μονογραφίες

- 1.1. *Steam Over Macedonia: Socio-Economic Change and the Railway Factor 1871-1913*, (Boulder & New York: East European Monographs, 1993). Βραβείο Ακαδημίας Αθηνών.
- 1.2. *Στις όχθες του Υδραγώρα: Οικογένεια, οικονομία και αστική κοινωνία στο Μοναστήρι, 1897-1911*, Πρόλογος Μίμη Σουλιώτη (Αθήνα: Στάχυ, 2000). Βραβείο Ακαδημίας Αθηνών.
- 1.3. (Με τον Πέτρο Παπαπολυβίου), «Εκτελέσεις, βία και ασιτία στη Θεσσαλονίκη της Κατοχής: Έρευνα και καταγραφή» Βασίλης Κ. Γούναρης & Πέτρος Παπαπολυβίου (επιμ.), *Ο φόρος του αίματος στην κατοχική Θεσσαλονίκη: Ξένη κυριαρχία-Αντίσταση και επιβίωση*, (Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής, 2001), 135-251.
- 1.4. *‘Εγνωσμένων κοινωνικών φρονημάτων’*: Κοινωνικές και άλλες όψεις του αντικομμουνισμού στη Μακεδονία του Εμφυλίου Πολέμου, πρόλογος Mark Mazower (Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2002).
- 1.5. *Τα Βαλκάνια των Ελλήνων: Από το Διαφωτισμό έως τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο* (Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2007).
- 1.6. *Το Μακεδονικό Ζήτημα από το 19ο έως τον 21ο αιώνα. Ιστοριογραφικές προσεγγίσεις* (Αθήνα: Αλεξάνδρεια, 2010).
- 1.7. *‘See how the Gods Favour Sacrilege’: English Views and Politics on Candia under Siege (1645-1669)* (Athens: National Research Foundation, 2012).
- 1.8. *Δεν είν’ ο περσινός καιρός... Έλληνες κλεφταρματολοί και αλβανοί στασιαστές, 1829-1831* (Αθήνα: Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, 2019).

2. Άρθρα σε περιοδικά και σε συλλογικά έργα

- 2.1. «Οι ελληνοβουλγαρικοί ανταγωνισμοί μέσα από τις ανταποκρίσεις του *Φάρου της Μακεδονίας* (φθινόπωρο 1885), *Μακεδονικά*, 23 (1983), 148-171.
- 2.2. «Από τη Μακεδονία στο Γουδί: Δραστηριότητες των μακεδονομάχων στρατιωτικών (1908-1909)», *Δελτίο της Ιστορικής και Εθνολογικής Εταιρείας*, 29 (1986), 175-256.
- 2.3. “Emigration from Macedonia in the Early Twentieth Century”, *Journal of Modern Greek Studies*, 7 (1989), 133-153.
- 2.4. “Railway Construction and Labour Availability in Macedonia in the Late Nineteenth Century”, *Byzantine and Modern Greek Studies*, 13 (1989), 139-158.
- 2.5. “Greco-Turkish Railway Connection: Illusions and Bargains in the Late Nineteenth Century Balkans”, *Balkan Studies*, 30 (1989), 311-332.
- 2.6. «Βουλευτές και Καπετάνιοι: Πελατειακές σχέσεις στη μεσοπολεμική Μακεδονία», *Ελληνικά*, 41 (1990), 313-335.
- 2.7. «Δημογραφικές εξελίξεις στην Τουρκοκρατούμενη Μακεδονία», Ι. Κολιόπουλος & Ι. Χασιώτης (επιμ.), *Η νεότερη και σύγχρονη Μακεδονία* (Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής & Παπαζήσης, 1992), τόμ.1, σ. 44-57.
- 2.8. «Οικονομικές εξελίξεις στη Μακεδονία, 1430-1912», Ι. Κολιόπουλος & Ι. Χασιώτης (επιμ.), *Η νεότερη και σύγχρονη Μακεδονία* (Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής & Παπαζήσης, 1992), τόμ.1, σ.58-83.
- 2.9. «Ο Μακεδονικός Αγώνας και η προετοιμασία της απελευθέρωσης (1903-1912)», Ι. Κολιόπουλος & Ι. Χασιώτης (επιμ.), *Η νεότερη και σύγχρονη Μακεδονία* (Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής & Παπαζήσης, 1992), τόμ.1, σ. 508-527.

- 2.10.** “Salonica”, *Review. Fernand Braudel Center*, 16/4 (1993), 499-518.
- 2.11.** «Οι εξελίξεις από το Συνέδριο του Βερολίνου (1878) μέχρι το τέλος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου», Αθανάσιος Παλιούρας (επιμ.), *Μακεδονία* (Αθήνα: Ελληνική Εθνική Γραμμή, 1993), τόμ.1 (Ιστορία), σ.161-175.
- 2.12.** «Οι Σλαβόφωνοι της Μακεδονίας. Η πορεία της ενσωμάτωσης στο ελληνικό εθνικό κράτος, 1870-1940», *Μακεδονικά*, 29 (1993-94), 209-237.
- 2.13.** “Social Cleavages and National ‘Awakening’ in Ottoman Macedonia”, *East European Quarterly*, 29/4 (1995), 409-426.
- 2.14.** “Reassessing Ninety Years of Greek Historiography on the ‘Struggle for Macedonia 1904-1908’”, *Journal of Modern Greek Studies*, 14/2 (1996), 237-251.
- 2.15.** «Ανακυκλώνοντας τις παραδόσεις: Εθνοτικές ταυτότητες και μειονοτικά δικαιώματα στη Μακεδονία», Β. Γούναρης, Γ. Αγγελόπουλος & Ι. Μιχαηλίδης (επιμ.) *Ταυτότητες στη Μακεδονία* (Αθήνα: Παπαζήσης, 1997), σ. 27-61.
- 2.16.** «1884 εντός του Λευκού Πύργου: Το ζήτημα της μετονομασίας του Πύργου του Αίματος», *Θεσσαλονικέων Πόλις*, 1 (1997), 100-105.
- 2.17.** (Με τον Αστέρη Κουκούδη), «Από την Πίνδο έως τη Ροδόπη: Αναζητώντας τις εγκαταστάσεις και την ταυτότητα των Βλάχων», *Ιστωρ*, 10 (1997), 91-137.
- 2.18.** “Social Gatherings and Macedonian Lobbying: Symbols of Irredentism and Living Legends in Early Twentieth Century Athens”, Philip Carabott (επιμ.), *Greek Society in the Making, 1863-1913: Realities, Symbols, and Visions* (London: Variorum, Ashgate Publishing Ltd, 1997), σ. 99-112.
- 2.19.** «Θεσσαλονίκη 1830-1912: Ιστορία, οικονομία και κοινωνία», Ι.Κ. Χασιώτης (επιμ.), *Θεσσαλονίκη: Ιστορία και Πολιτισμός* (Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής, 1997), τόμ.1, σ.156-175.
- 2.20.** “Vlachs and ‘their own History’”, *Etudes balkaniques*, 3-4 (1997), 75-84.
- 2.21.** “Doing Business in Macedonia: Greek Problems in British Perspective (1912-1921)”, *European Review of History*, 5/2 (1998), 169-180.
- 2.22.** «Ο Μακεδονικός Αγώνας στην ελληνική ιστοριογραφία 1904-1984», *Βαλκανικά Σύμμεικτα*, 11 (1999-2000), 321-339.
- 2.23.** «Στη Μακεδονία του Μεγάλου Πολέμου, 1914-1919», *Θεσσαλονικέων Πόλις*, 1 (Ιανουάριος 2000), 179-192.
- 2.24.** “From Peasants into Urbanites, from Village into Nation: Ottoman Monastir in the Early 20th Century”, *European History Quarterly*, 31/1 (2000), 43-63.
- 2.25.** (Με τον Ιάκωβο Μιχαηλίδη), “The Pen and the Sword: Reviewing the Historiography of the Macedonian Question”, Victor Roudometof (επιμ.), *The Macedonian Question: Culture, Historiography, Politics* (Boulder Co: East European Monographs, 2000), σ. 99-141. Ο τόμος έχει μεταφραστεί και στα σλαβομακεδονικά (Skopje: Evro-Balkan Press, 2003).
- 2.26.** (Με τον Ι.Δ. Μιχαηλίδη), «Η νεότερη και σύγχρονη περίοδος» Ε. Κυριακούδη (επιμ.), *Η Φλώρινα και η περιοχή της* (Φλώρινα, 2002), σ. 106-125.
- 2.27.** “Macedonian Questions”, *Journal of Southeast European and Black Sea Studies*, 2/3 (2002), 63-94.
- 2.28.** “The Politics of Currency: Stamps, Coins, Banknotes, and the Circulation of Modern Greek Tradition”, K. Brown & Y. Hamilakis (επιμ.), *The Usable Past: Greek Metahistories* (Lexington Books: Lanham, Boulder etc, 2003), σ. 69-84.
- 2.29.** “Social Aspects of Anticommunism in Northern Greece, 1945-50” Philip Carabott &

Thanasis D.Sfikas, *The Greek Civil War: Essays on a Conflict of Exceptionalism and Silences* (London: Ashgate & the Centre for Hellenic Studies, 2004), σ. 175-186.

2.30. “‘A Mysterious Bond forged by History’: The Making of Greek-Serbian Traditional Friendship in 19th Century Greece”, *Balkan Studies*, 45/1 (2004), 5-22.

2.31. «Μακεδονία, 1830-1870», Βασίλης Παναγιωτόπουλος (επιμ.), *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000* (Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2004), τόμ.4, σ. 309-326.

2.32. «Μακεδονία, 1870-1909», Βασίλης Παναγιωτόπουλος (επιμ.), *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000* (Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2004), τόμ.5, σ. 253-276.

2.33. «Όψεις της κοινωνίας και της οικονομίας της περιοχής Κοζάνης (1912-1940)», Νίκος Καλογερόπουλος (επιμ.), *Κοζάνη και Γρεβενά. Ο χώρος και οι άνθρωποι* (Θεσσαλονίκη, 2004), σ. 218-221.

2.34. (Με τον Ιάκωβο Δ. Μιχαηλίδη), «Μεταξύ παράδοσης και εκσυγχρονισμού: Βέροια 1900-1950», *Ερατεινή Ημαθία* (Βέροια, 2004), σ., 380-398.

2.35. “Peasants, Brigands, and Navvies: Railway Dreams and Realities in the Ottoman Balkans”, *The Journal of European Economic History*, 34/1 (2005), 215-243.

2.36. “Constructing and De-constructing a Common Balkan Past in Nineteenth Century Greece”, Raymond Detrez & Pieter Plas (επιμ.) *Developing Cultural Identity in the Balkans. Convergence vs Divergence* (Bruxelles: P.I.E.-Peter Lang, 2005), 195-209).

2.37. “Preachers of God and Martyrs of the Nation. The Politics of Murder in Ottoman Macedonia in the Early Twentieth Century”, *Balkanologie*, 9/1-2 (2005), 31-43.

2.38. “Victims and Avengers of the Nation: The Politics of Refugee Legacy in the Southern Balkans”, *Journal of Southern Europe and the Balkans*, 8/3 (2006), 313-325.

2.39. (Με την Περσεφόνη Καραμπάτη), «Αρειμάνιοι καβάσηδες και δραστήριοι επιχειρηματίες: Το αμερικανικό προξενείο Θεσσαλονίκης στις αρχές του 20ού αιώνα», *Θεσσαλονικέων Πόλις*, 20 (Σεπτ. 2006), 38-65.

2.40. “Model Nation and Caricature State: Competing Greek Perspectives on the Balkans and Hellas (1797-1896)”, Roderick Beaton & David Ricks (επιμ.), *The Making of Modern Greece: Nationalism, Romanticism, and the Uses of the Past 1797-1896*, (London: Ashgate & the Centre for Hellenic Studies, 2009, σ. 137-147.

2.41. “Bonds made Power: Clientelism, Nationalism, and Party Strategies in Greek Macedonia (1900-1950)”, Mark Mazower (επιμ.) *Networks of Power in Modern Greece. Essays in Honour of John Campbell* (London: Hurst, 2008), σ. 111-130. Ελληνική μτφρ Κ. Κουρεμένος *Δίκτυα εξουσίας στη νεότερη Ελλάδα* (Αθήνα: Αλεξάνδρεια. 2014), σ. 163-190.

2.42. «Επιδημία στη Θεσσαλονίκη το 1783», *Μακεδονικά*, 37 (2008), 293-295.

2.43. “Reassessing Wheat Crises in 18th Century Salonica”, *The Historical Review*, 5 (2008), 41-65.

2.44. «Η Μακεδονία των Ελλήνων: Από το Διαφωτισμό έως τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο», Ι. Στεφανίδης, Ε. Κωφός, Β. Βλασίδης (επιμ.), *Μακεδονικές ταυτότητες στο χρόνο: Διεπιστημονικές προσεγγίσεις* (Αθήνα: Πατάκης 2008), σ. 185-210.

2.45. «Μακεδονικές συνταγές» (σύμμεικτο), *Κλειώ*, 4 (2007), 119-122.

2.46. «Γιάννης Σ. Κολιόπουλος: Ιστορικές αναζητήσεις 35 χρόνων», Βασίλης Κ. Γούναρης (επιμ.), *Έθνος, κράτος και πολιτική. Μελέτες νεοελληνικής ιστορίας αφιερωμένες στον Γιάννη Δ. Κολιόπουλο* (Επίκεντρο: Θεσσαλονίκη, 2009), σ. 13-28.

2.47. «Η Δυτική Μακεδονία τον καιρό του Μεγάλου Πολέμου», Γ. Γιαννακόπουλος & Ε. Χεκίμογλου (επιμ.), *Δυτική Μακεδονία. Ιστορία και Πολιτισμός* (Αθήνα, 2008), σ. 197-207.

- 2.48.** “‘If I was not Greece, I wish I were Bulgaria’! Some Greek Perceptions of Bulgaria, 1878-1913”, Н. Данова, Р. Заимова, С.Велкова, Ю. Константинова (επιμ.), Γеновева Червенакова, брция, България, европа. Културно-исторически врзки в ново време. Сборник в памет на проф. Марин Жечев (Σόφια: Софийски университет „Св. Климент Охридски“, 2011), σ. 338-347.
- 2.49.** (Με τον Yannis Frangopoulos), “La quête de la nation grecque moderne et le ‘cas grec’ comme un cas paradoxal de la construction du fait national contemporain”, *Socio-Anthropologie*, 23-24 (juillet 2009), 116-154.
- 2.50.** “The Turks are like Women; *quidquid volunt, valde volunt*”. Alexandros Mavrocordatos, William Paget and the Preliminaries of the Karlowitz Treaty (1697-98)”, *Südost-Forschungen* 71 (2012), 1-18.
- 2.51.** “Μακεδόνη ou Comenolitari? A Historical Comment on Early Modern Cartography”, *e-Perimetron*, 8/1 (2013), 1-7.
- 2.52.** «Η Μακεδονία της πρώιμης Τουρκοκρατίας μεταξύ χαρτών και πραγματικότητας», Λεονόρα Ναβάρι (επιμ.), *Μακεδονία, χαρτογραφία και ιστορία 15^{ος}-18^{ος} αιώνας* (Αθήνα: ΜΙΕΤ, 2013), σ. 41-51.
- 2.53.** «Δημογραφικές παρατηρήσεις», Ιωάννης Σ. Κολιόπουλος (επιμ.), *Όψεις του Αργού Ορεστικού (Χρούπιστας) κατά την Τουρκοκρατία (1400-1912)* (Θεσσαλονίκη, 2013), σ. 48-72.
- 2.54.** «Οι περιπέτειες του Κωνσταντή Καλαμάτα και άλλων ελλήνων κουρσάρων του Αιγαίου στην υπηρεσία της Βρετανίας (1756-1763)», *Μνήμων*, 33 (2013-14), 51-76.
- 2.55.** “Unwanted Heroes? British Privateering, Commerce and Diplomacy in the Mid-Eighteenth Century Eastern Mediterranean”, *Mediterranean Studies*, 22.2 (2014), 135-165.
- 2.56.** “Unwanted Legacies: Greece and the Great War”, Othon Anastasakis, David Madden and Elizabeth Roberts (επιμ.), *Balkan Legacies of the Great War. The Past is Never Dead* (Palgrave Macmillan, 2015), σ. 66-80.
- 2.57.** “The Alexei Obrescuff Case: The Levantine Backstage of British Mediation in the Russo-Turkish War (1768-74)”, *The International History Review*, 38.4 (2016), 675-693.
- 2.58.** «‘Σύνδεσμος Ελλήνων Αξιωματικών’ (1906): Τα πρώτα βήματα του στρατιωτικού κινήματος», *Νεοελληνικά Ιστορικά*, 5 (2018), 279-302.
- 2.59.** «Η πειρατική επιδρομή του 1826 στη Χαλκιδική και η άγνωστη μάχη της Ορμούλιας», *Μακεδονικά*, 42 (2017), 513-520.
- 2.60.** “Blood Brothers in Despair: Greek Brigands, Albanian Rebels and the Greek-Ottoman Frontier, 1829-1831”, *Cahiers balkaniques*, 45 (2018), 191-216.
- 2.61.** (με τη Marianna D. Christopoulos), “Reassessing the Greek National Schism of World War I: The Ideological Parameters”, *The Historical Review*, 15 (2018), 235-268.
- 2.62.** (με τη Μαριάννα Δ. Χριστοπούλου), «Επαναπροσεγγίζοντας τον Εθνικό Διχασμό: Οι ιδεολογικές συνιστώσες», *Ελληνικά*, 68 (2018-19), 99-136.
- 2.63.** «Καλοί Χριστιανοί αλλά απρόθυμοι σύμμαχοι: Η αγγλική πολιτική κατά τον Κρητικό Πόλεμο», Θεματικός τόμος: Ό Κρητικός Πόλεμος (1645-1669). Όψεις του πολέμου στον χώρο και τον χρόνο, Στέφανος Κακλαμάνης (επιμ.) *Κρητικά Χρονικά* 39 (2019), 15-27.
- 2.64.** «Πειρατεία, περιπλανήσεις και έρωτας στις ακτές της Χαλκιδικής: Μια οριενταλιστική μικροϊστορία εν έτει 1830», *Μνήμων* 38 (2021), 111-131.
- 2.65.** “Does Greece belong to the West? Reassessing Greek Anti-westernism in the Twentieth Century”, *Balkan Studies*, 54 (2021), 243-277.

- 2.66.** (με τον Φοίβο Οικονόμου), «Το Αλβανικό Σύνταγμα: Ένα αποτυχημένο βρετανικό εγχείρημα στην Κέρκυρα (1799-1800)», Κατερίνα Γαλάνη (επιμ.), *Οι Βρετανοί στην Ανατολική Μεσόγειο* (Ίδρυμα Αιτατερίνη Λασκαρίδη, υπό έκδοση).
- 2.67.** “Forging the Greek Nation, from Triumph to Catastrophe and beyond (1912-1922)”, Stepanos Katsikas (επιμ.), *Oxford Handbook of Modern Greek History* (Oxford: Oxford University Press, forthcoming).
- 2.68.** «1903» στο Tassos Anastasiadis (επιμ.), *Histoire mondiale de la Grèce*

3. Πρακτικά ελληνικών συνεδρίων, συμποσίων & ημερίδων

- 3.3.** «Πανελλήνιος Οργάνωσις»: Απόπειρες αναδιοργάνωσης της ελληνικής αλυτρωτικής δράσης κατά το 1908, *Πρακτικά Ε΄ Πανελληνίου Ιστορικού Συμποσίου* (Θεσσαλονίκη, 1984), 21-32.
- 3.4.** «Οργάνωσις Ζευς»: Συμβολή στη μελέτη της αντιστασιακής δράσης στη Θεσσαλονίκη (1942-1944), *Πρακτικά του Συμποσίου «Η Θεσσαλονίκη μετά το 1912»* (Θεσσαλονίκη, 1986), σ. 229-237.
- 3.5.** «Ο Μακεδονικός Αγώνας στο τέλος του. Προσπάθειες αναδιοργάνωσης και καινούριες κατευθύνσεις», *Πρακτικά του Συμποσίου «Ο Μακεδονικός Αγώνας»* (Θεσσαλονίκη, 1987), σ.113-124.
- 3.6.** «Η οικονομική ζωή στη Μακεδονία πριν από την υπογραφή της Συνθήκης του Βουκουρεστίου», *Πρακτικά του Συμποσίου: Η Συνθήκη του Βουκουρεστίου και η Ελλάδα* (Θεσσαλονίκη, 1990), σ. 127-141.
- 3.7.** «Εθνοτικές ομάδες και κομματικές παρατάξεις στη Μακεδονία των Βαλκανικών Πολέμων», *Η Ελλάδα των Βαλκανικών Πολέμων, 1910-1914* (Αθήνα, 1993), σ.189-202.
- 3.8.** «Η σιδηροδρομική σύνδεση Έδεσσας-Θεσσαλονίκης (1892). Κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις στην περιοχή της Δυτ. Μακεδονίας», Γ. Κιουτούτσκας (επιμ.), *Πρακτικά Α΄ Πανελληνίου Επιστημονικού Συμποσίου: Η Έδεσσα και η περιοχή της, ιστορία και πολιτισμός* (Έδεσσα, 1995), σ. 253-262.
- 3.9.** «Οι Σαρακατσάνοι στα χρόνια του Μακεδονικού Αγώνα», *Σαρακατσαναίοι: Η προσφορά τους στη συνέχεια του Ελληνισμού* (Αθήνα, 1996), σ.158-163.
- 3.10.** «Εξέλιξη ή ανάπτυξη; Η οικονομία της Μακεδονίας στις αρχές του 20ού αι.», *Οικονομική ιστορία της Θεσσαλονίκης: Ο ρόλος της ως περιφερειακού κέντρου της Νοτιανατολικής Ευρώπης* (Θεσσαλονίκη, 2000), σ. 25-30.
- 3.11.** «ΈΑΜοβούλγαροι΄ και Μακεδονομάχοι: Ιδεολογικές και άλλες βεντέτες στη Μακεδονία του Εμφυλίου Πολέμου» Ηλίας Νικολακόπουλος, Άλκης Ρήγος, Γρηγόρης Ψαλίδας (επιμ.), *Ο Εμφύλιος Πόλεμος: Από τη Βάρκιζα στο Γράμμο, Φεβρουάριος 1945-Αύγουστος 1949* (Θεμέλιο: Αθήνα, 2002), σ. 233-245.
- 3.12.** «Ελληνική βαλκανιογνωσία», Πασχάλης Κιτρομηλίδης & Τριαντάφυλλος Ε. Σκλαβενίτης (επιμ.), *Ιστοριογραφία της νεότερης και σύγχρονης Ελλάδας, 1833-2002* (Αθήνα, 2004), τόμ. 1, σ. 237-257.
- 3.13.** «Σύννοικοι, θυρωροί και φιλοξενούμενοι: Διερευνώντας τη ‘μεθόριο’ του ελληνικού και του αλβανικού έθνους κατά το 19ο αιώνα», Παντελής Βουτουρής & Γιώργος Γεωργής (επιμ.), *Ο Ελληνισμός στον 19ο αιώνα. Ιδεολογικές και αισθητικές αναζητήσεις* (Αθήνα, 2006), σ. 38-54.

3.14. «Δάκες, Βλάχοι και ‘Ρου-μούλοι’: Η κρατική αποκατάσταση των Ρουμάνων και το ‘εθνικό πρόβλημα’ των Ελλήνων» στα πρακτικά του συνεδρίου Η Δύση της Ανατολής και η Ανατολή της Δύσης: Ιδεολογικές αντανakλάσεις και στερεότυπα (τέλη 18ου-αρχές 20ού αι.)», *Εγνατία. Επιστημονική Επετηρίδα Τμήματος Ιστορίας & Αρχαιολογίας Φιλοσοφικής Σχολής*, παράρτημα 9 (2005), 155-180.

3.15. «Νέες χώρες, νέοι καιροί, νέοι άνδρες: Κοινωνικές και πολιτικές ανακατατάξεις στη μεσοπολεμική Μακεδονία», Κ. Σβολόπουλος, Κ. Μπότσιου & Ε. Χατζηβασιλείου (επιμ.), *Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής στον εικοστό αιώνα*, (Αθήνα: Ίδρυμα Κωνσταντίνος Καραμανλής, 2009), τόμ.1, σ. 46-58.

3.16. «Ο ανορθόδοξος πόλεμος στη Μακεδονία των αρχών του 20ού αιώνα και οι επιβιώσεις του: προκαταρκτικές παρατηρήσεις» στο Βασίλης Κ. Γούναρης, Στάθης Ν. Καλύβας & Γιάννης Στεφανίδης (επιμ.) *Ανορθόδοξοι Πόλεμοι: Μακεδονία, Εμφύλιος, Κύπρος* (Αθήνα: Πατάκης, 2010), σ. 97-104.

3.17. «Ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος, ο Βαρόνος William Paget και τα ‘πρελιμινάρια’ της Συνθήκης του Κάρλοβιτς (1697-98)», *Εγνατία. Επιστημονική Επετηρίδα Τμήματος Ιστορίας & Αρχαιολογίας Φιλοσοφικής Σχολής*, παράρτημα 15 (2011), 43-56.

3.18. «Κραυγές, σιωπές και ψίθυροι: Το διακύβευμα της πολυπολιτισμικής Θεσσαλονίκης», Όψεις εκατό ετών Θεσσαλονίκη 1912-2012. 8 σημεία καμπής: διαλέξεις (Θεσσαλονίκη: Δέσποινα Κυριακίδη, 2014), σ. 61-75.

3.19. «Ένα παρελθόν για κάθε ενδεχόμενο μέλλον: Συμπερασματικές παρατηρήσεις», Δημήτρης Καιρίδης (επιμ.), *Θεσσαλονίκη. Μια πόλη σε μετάβαση, 1912-2012* (Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2015), σ. 561-565. Gounaris, B.C., “A Past for Every Possible Future,” in Keridis, D. και Kiesling, J.B. (επιμ.), *Thessaloniki: A City in Transition, 1912-2012*, London: Routledge Studies in Modern European History 2020, σ. 375-380.

3.20. «Ανεπιθύμητη κληρονομιά: Η Ελλάδα και οι μνήμες του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου», Μ. Παπαδάκη (επιμ.), *Διεπιστημονική ημερίδα. 100 χρόνια από τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο* (Θεσσαλονίκη: Ίδρυμα Κ. Κούφα, 2015), σ.101-104.

3.21. «Η Ελλάς ανήκει εις την Δύση; Αποτιμώντας τον ελληνικό αντιδυτικισμό κατά τον 20ό αιώνα», Γιάννης Βούλγαρης, Κώστας Κωστής & Σωτήρης Ριζάς (επιμ.), *Ο μεγάλος μετασχηματισμός: Πολιτική και Κράτος στην Ελλάδα κατά τον 20ό και 21ο αιώνα* (Αθήνα: Πατάκης, 2020), σ. 595-621.

3.22. «Τα όρια της κρατικής βίας: Βρετανικές αποτιμήσεις τους πρώτους μήνες της Ελληνικής Επανάστασης» στην Ημερίδα με θέμα «200 χρόνια μετά, Η Επανάσταση και η κληρονομιά της» (7/10/2021) του ΚΕΙΝΕ Ακαδημίας Αθηνών - Ινστιτούτο Νίκος Σβορώνος (Οκτ. 2021).

3.23. Εκατό χρόνια «στο κλαρί»: Το ληστρικό φαινόμενο στην Ελλάδα» Ε. Χατζηβασιλείου και Θ. Βερέμης (επιμ.), *Ένοπλες δυνάμεις και εσωτερική ασφάλεια (1830-2022)* (Αθήνα: Πολιτιστικό Ίδρυμα Πειραιώς και ΕΚΠΑ, 2023 υπό έκδοση).

4. Εισαγωγές και επιμέλειες αυτοτελών εκδόσεων (πηγές και συλλογικά έργα)

4.1. Εισαγωγή και επιμέλεια, *Φθινόπωρο του 1904 στη Μακεδονία: Το ανέκδοτο ημερολόγιο του Μακεδονομάχου Ευθυμίου Καούδη* (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 1992).

4.2. «Εισαγωγή» και επιμέλεια (η επιμέλεια με την Άννα Παναγιωτοπούλου και τον Άγ-

γελο Χοτζίδη), *Τα γεγονότα του 1903 στη Μακεδονία μέσα από την ευρωπαϊκή διπλωματική αλληλογραφία* (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 1993), σ. 9-19.

4.3. «Εισαγωγή» στον τόμο Π. Καραμπάτη κ.ά. (επιμ.) *Οι απαρχές του Μακεδονικού Αγώνα (1903-1904): 100 έγγραφα από το Αρχείο του Υπουργείου των Εξωτερικών της Ελλάδος*, (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 1996), σ. 9-20.

4.4. «Εισαγωγή» στον τόμο Π.Καραμπάτη κ.ά. (επιμ.), *Η ελληνική αντιπίθεση στη Μακεδονία 1905-1906: 100 έγγραφα από το Αρχείο του Υπουργείου των Εξωτερικών της Ελλάδος*, (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 1997), σ. 11-24.

4.5. «Εισαγωγή» στον τόμο Π. Καραμπάτη κ.ά. (επιμ.), *Η τελευταία φάση του Μακεδονικού Αγώνα: 100 έγγραφα από το Αρχείο του Υπουργείου των Εξωτερικών της Ελλάδος* (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 1998), σ.13-27.

4.6. *Θεσσαλονίκη 1917-1967: Η ταυτότητα της πόλης μέσα από το Δημοτικό Αρχείο. Κατάλογος Εκθεσης* (Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ιστορίας Θεσσαλονίκης, 1995).

4.7. «Εισαγωγικές παρατηρήσεις» και επιμέλεια (η επιμέλεια με τους Γ. Αγγελόπουλο και Ι. Μιχαηλίδη) στον τόμο *Ταυτότητες στη Μακεδονία* (Αθήνα: Παπαζήσης, 1997), σ.11-25.

4.8. Εισαγωγή και επιμέλεια (η επιμέλεια με τον Ιάκωβο Μιχαηλίδη), “Slav-Speakers and Macedonian Slavs in Modern Greek Macedonia: Selected Bibliography”, *Modern Greek Society: A Social Science Newsletter*, 22/1 (1998), 1-93.

4.9. Επιμέλεια (με τον Πέτρο Παπαπολυβίου), *Ο φόρος του αίματος στην κατοχική Θεσσαλονίκη: Ξένη κυριαρχία-Αντίσταση και επιβίωση*, (Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής, 2001).

4.10. *Ο Μακεδονικός Αγώνας μέσα από τις φωτογραφίες του 1904-1908* (Εφεσος: Αθήνα, 2001), σ. 1-237.

4.11. Εισαγωγή, σχόλια, γλωσσική επιμέλεια μετάφρασης *Από το Σαραντάπορο στη Θεσσαλονίκη. Η ελληνοτουρκική αναμέτρηση μέσα από τις αναμνήσεις του Στρατηγού Χασάν Ταχσίν Πασά* (Θεσσαλονίκη, 2002), σ. 1-79.

4.12. Εισαγωγή και επιμέλεια (η επιμέλεια με τον Ιάκωβο Δ. Μιχαηλίδη) *Πρόσφυγες στα Βαλκάνια. Μνήμη και ενσωμάτωση* (Αθήνα: Πατάκης, 2004), σ. 1-499. «Εισαγωγή», σ. 9-42.

4.13. Εισαγωγή και επιμέλεια (με τον Ιωάννη Κολιόπουλο και τον Κωνσταντίνο Χατζηκωνσταντίνου), *Η διασυννοριακή συνεργασία Ελλάδας-ΠΓΔΜ ως ζητούμενο* (Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2008), σ. 7-15.

4.14. Εισαγωγικές παρατηρήσεις και επιμέλεια, *Έθνος, κράτος και πολιτική. Μελέτες νεοελληνικής ιστορίας αφιερωμένες στον Γιάννη Δ. Κολιόπουλο* (Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2009), σ. 7-11.

4.15. Επιμέλεια (με τους Στάθη Καλύβα και Γιάννη Στεφανίδη), *Ανορθόδοξοι πόλεμοι. Μακεδονία Εμφύλιος, Κύπρος* (Αθήνα: Πατάκης 2010).

4.16. Εισαγωγικές παρατηρήσεις και επιμέλεια, *Ήρωες των Ελλήνων. Οι καπετάνιοι, τα παλικάρια και η αναγνώριση των εθνικών αγώνων* (Αθήνα: Ίδρυμα της Βουλής, 2014), σ. 11-26.

4.17. Εισαγωγή και επιμέλεια *Mines, Olives and Monasteries: Aspects of Halkidiki's Environmental History* (Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο και Φάρος, 2015), σ. 11-34.

4.18. Πρόλογος και επιμέλεια (με τον Δ. Λυβάνιο), *Άγνωστες πτυχές του '21. Νέοι ιστορικοί του ΑΠΘ ερευνούν τον αγώνα των Ελλήνων για ανεξαρτησία. Πρακτικά Συνεδρίου* (Θεσσαλονίκη: University Studio Press, 2021).

- 4.19.** Εισαγωγή και επιμέλεια (με τους M.Llewellyn-Smith και I.D.Stefanidis, *The Macedonian Front 1915-1918: Politics, Society and Culture in Time of War* (London, Routledge, 2022), 1-13.
- 4.20.** “Greece, a Nation of Commercial and other Geniuses in a State Fit for Petty Traders and Poor Devils: An Introduction”, Basil C. Gounaris and Ioannis D. Stefanidis (επιμ.), *Demon Entrepreneurs: Refashioning the Greek Genius in Modern Times* (London: Routledge, 2022), 1-21.

5. Αναθεωρητικά άρθρα

- 5.1.** “Defining Ethnic Identity in Macedonia: Remarks on: Anastasia Karakasidou, ‘Politicizing Culture: Negating Ethnic Identity in Greek Macedonia’”, *Balkan Studies*, 34/2 (1994), 309-314.
- 5.2.** «Ο Χιλμή Πασάς και τα μειονοτικά ζητήματα», *Αντί*, τχ 572 (3 Μαρτίου 1995), 39-41.
- 5.3.** “Gossiping about the ‘Nation’: A Response to the Septième Congres International d’Etudes du Sud-est Européen”, *Association for the Study of Ethnicity and Nationalism Bulletin*, No 9 (Summer 1995), 25-26.
- 5.4.** «Σκόπια: Καθημερινά μαθήματα προπαγάνδας», *Οικονομικός Ταχυδρόμος*, τεύχος 2076 (17 Φεβρ.1994), 33-36.
- 5.5.** «Ο Γιάννης Κολιόπουλος και η ‘ληστρική’ συντροφιά του», *The Athens Review of Books*, 143 (12/10/2022), 25-27.

6. Βιβλιοκρισίες

- 6.1.** “Loring Danforth, *The Macedonian Conflict. Ethnic Nationalism in a Transnational World* (Princeton, 1995). Δημοσιεύτηκε στην Modern Greek Studies Association-List (στο Internet) στις 14 Μαΐου 1996.
- 6.2.** John R. Lampe, *Yugoslavia as History. Twice there was a Country* (Cambridge: Cambridge University Press, 2000): *Journal of Southeast European and Black Sea Studies*, 1/2 (2001), 159-161.
- 6.3.** James Pettifer (επιμ.), *The New Macedonian Question* (London: MacMillan Press Ltd, 1999): *Journal of Southeast European and Black Sea Studies*, 1/2 (2001), 161-164.
- 6.4.** Jane K. Cowan (επιμ.), *Macedonia. The Politics of Identity and Difference* (London etc: Pluto Press, 2000): *Balkan Studies*, 41/2 (2000), 371-375.
- 6.5.** Raina Gavrilova, *Bulgarian Urban Culture in the Eighteenth and Nineteenth Centuries* (Selinsgrove: Susquehanna University Press & London, Associated University Press, 1999): *European History Quarterly*, 32/4 (2002), 619-621.
- 6.6.** Victor Roudometof, *Nationalism, Globalization, and Orthodoxy. The Social Origins of Ethnic Conflict in the Balkans* (Westport Connecticut & London: Greenwood Press, 2001): *Journal of Southeast European and Black Sea Studies*, 4/3 (2004), 516-518.
- 6.7.** John S. Koliopoulos & Thanos M. Veremis, *Greece. The Modern Sequel. From 1831 to the Present* (London: Hurst & Company, 2002): *Journal of Byzantine and Modern Greek Studies*, 28 (2004), 169-170.
- 6.8.** «Άρωμα Ιστορίας», *Τστωρ*, 13 (2003), 180-181.

- 6.9.** Ευάγγελος Κωφός & Βλάσης Βλασιδής (επιμ.) *Αθήνα-Σκόπια. Η επτάχρονη συμβίωση (1995-2002)* (Θεσσαλονίκη: Παπαζήσης & Ίδρυμα Μουσείου Μακεδονικού Αγώνα): *Καθημερινή*, 7 Μαρτίου 2004.
- 6.10.** Dimitris Tziouvas (επιμ.), *Greece and the Balkans. Identities, Perceptions and Cultural Encounters since the Enlightenment* (Aldershot: Ashgate Publishing Ltd, 2003): *Journal of Southern Europe and the Balkans*, 7/1 (2005), 126-128.
- 6.11.** Θάνος Βερέμης & Γιάννης Κολιόπουλος, *Ελλάς, η σύγχρονη συνέχεια. Από το 1821 μέχρι σήμερα* (Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη, 2006): *Η Καθημερινή*, 11 Μαρτίου 2007.
- 6.12.** Στρατός Δορδανάς, *Έλληνες εναντίον Ελλήνων. Ο κόσμος των Ταγμάτων Ασφαλείας στην κατοική Θεσσαλονίκη* (Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2006): *Θεσσαλονικέων Πόλις*, 22 (2007), 194-199.
- 6.13.** Μπόγκνταν Μπουργκέσκου και Χαλίλ Μπερκτάϋ (επιμ.), *Η Οθωμανική Αυτοκρατορία*, μτφρ. Ιουλία Πεντάζου 2. Μιρέλα-Λουμινίτα Μουργκέσκου (επιμ.), *Έθνη και κράτη στη Νοτιοανατολική Ευρώπη*, μτφρ. Σπύρος Μαρκέτος 3. Βαλέρι Κόλεφ & Χριστίνα Κουλούρη (επιμ.), *Οι Βαλκανικοί Πόλεμοι*, μτφρ. Ιουλία Πεντάζου 4. Κρεσιμίρ Ερντέλια (επιμ.), *Ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος*, μτφρ. Σπύρος Μαρκέτος. *Βιβλία εργασίας 1-4* (Θεσσαλονίκη, 2005: Κέντρο για τη Δημοκρατία και τη Συμφιλίωση στη ΝΑ Ευρώπη): *Κλειώ* 4 (2007), 207-212.
- 6.14.** Paschalis M. Kitromilides (επιμ.), *Eleftherios Venizelos. The Trials of Statesmanship* (Edinburgh: Institute for Neohellenic Research. National Hellenic Research Foundation & Edinburgh University Press, 2006): *Ελληνικά*, 58/1 (2008), 155-157.
- 6.15.** P. M. Kitromilides and Anna Tabaki (επιμ.), *Greek-Bulgarian Relations in the Age of National Identity Formation* (Institute for Neohellenic Research. National Hellenic Research Foundation: Athens, 2010), *Cyrrillomethodianum*, 19 (2014), 124-126.
- 6.16.** Τα έθνη και η αλήθειά τους: Ivan Ilchev, *Έχει δίκιο η πατρίδα μου; Η προπαγάνδα των βαλκανικών κρατών (1821-1923)*, μτφρ. Βάγια Ρακιντζή (Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2011), *The books' journal*, 15 (Ιαν. 2012), 30-31.
- 6.17.** Γιώργος Μαυρογορδάτος, «Πάολα και Κωνσταντίνος», *The Athens Review of Books*, τχ 108, (05/07/2019), 42.
- 6.18.** «Mark Mazower, *Η Ελληνική Επανάσταση*, μτφρ. Κ. Κουρεμένος, Αθήνα: Αλεξάνδρεια 2021», *The Athens Review of Books*, 139 (Μάιος 2022), 36.

7. Λήμματα σε λεξικά

- 7.1.** «Θεοτόκης Γεώργιος», *Παγκόσμιο Βιογραφικό Λεξικό*, τόμ. 4 (Εκδοτική Αθηνών: Αθήνα, 1985), σ. 70-71.
- 7.2.** “Macedonia” στο Graham Speake (επιμ.), *Encyclopaedia of Greece and the Hellenic Tradition* (London: Fitzroy Dearborn Publishers, 2001), τόμ.2, σ. 972-976.
- 7.3.** ‘Theotokis, George’, στο Graham Speake (επιμ.), *Encyclopaedia of Greece and the Hellenic Tradition* (London: Fitzroy Dearborn Publishers, 2001), τόμ.2, σ. 1635-1637.
- 7.4.** ‘Macedonia’ στο Jay Winter and John Merriman (επιμ.), *Europe since 1914 - Encyclopedia of the Age of War and Reconstruction* (New York: Charles Scribner’s Sons, 2006), τόμ. 3, σ. 1701-1703.
- 7.5.** “Macedonia”, Paschalis M. Kitromilides & Constantinos Tsoukalas (επιμ.) *The Greek Revolution: A Critical Dictionary* (Boston: Harvard University Press, 2021), σ. 232-247.

8. Εκλαϊκευτικές δημοσιεύσεις

- 8.1** «Το Μουσείο του Μακεδονικού Αγώνα. Ιστορική μνήμη και επικαιρότητα», *Κίνηση. Το περιοδικό της Ολυμπιακής Εταιρείας* (φθινόπωρο 1990), σ. 24-52.
- 8.2.** «Οικονομικές, δημογραφικές και πολιτικές εξελίξεις στην τουρκοκρατούμενη Μακεδονία (1430-1900), *Δελτίο Συνδέσμου Ελληνίδων Επιστημόνων*, 21 (1992), 55-63.
- 8.3.** (Με την Άννα Παναγιωτοπούλου και τον Βλάση Βλασίδη), «ΕΜΕΟ 1893-1940: Η άλλη όψη του βουλγαρικού εθνικισμού», *Μακεδονική Ζωή*, τεύχος 326 (Ιούλιος 1993), 21-24.
- 8.4.** «Βιβλιογραφικά της Νεότερης Μακεδονίας», *Μακεδονική Ζωή*, τεύχος 351 (Αύγουστος 1995), 44-45.
- 8.5.** “Macedonia and the National Geographic: Constructing Stereotypes” στο https://macedonian-heritage.gr/Contributions/contr_Gounaris_1.html
- 8.6.** «Ο Μακεδονικός Αγώνας», *Η Καθημερινή. Επτά Ημέρες*, 17 Οκτ. 1999, σ.11-14.
- 8.7.** «Μακεδονικά Ζητήματα», *Αριστοτέλης*, 254 (1999), 5-14.
- 8.8.** «Ανακαλύπτοντας τη μακεδονική επικράτεια», *Ιστορικά (Ελευθεροτυπία)*, 12 Οκτ. 2000, σ. 44-48.
- 8.9.** «Αστική συγκρότηση των Βιτωλίων», *Η Καθημερινή. Επτά ημέρες*, 16 Δεκ. 2001, σ. 7-11.
- 8.10.** *Ο Μακεδονικός Αγώνας. Ημερολόγιο 2002* (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 2001).
- 8.11.** «Βαλκάνια 1908-1912», *Η Καθημερινή. Επτά ημέρες*, 20 Οκτ. 2002, σ. 5-7.
- 8.12.** *Η Ελλάδα στους Βαλκανικούς Πολέμους. Ημερολόγιο 2003* (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 2002)
- 8.13.** «Το μακεδονικό λόμπυ στην Αθήνα», *Ιστορικά (Ελευθεροτυπία)*, 12 Δεκ. 2002, σ. 38-43.
- 8.14.** «Η βιβλιογραφία του Μακεδονικού Αγώνα», *Ιστορικά (Ελευθεροτυπία)*, 12 Δεκ. 2002, σ. 44-49.
- 8.15.** «Αγώνας για τη Μακεδονία», *Εμφύλιος Τύπος*, αρ.16 (2003), σ.2.
- 8.16.** (Με τη Σ. Ζιώγου Καραστεργίου), *Στα σχολεία του Μακεδονικού Αγώνα. Ημερολόγιο 2004* (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 2003)
- 8.17.** «Το μοιραίο δεκαήμερο», *Η Καθημερινή. Επτά ημέρες*, 17 Οκτ. 2004, σ. 14-19.
- 8.18.** «Ο Μακεδονικός Αγώνας μετά τον Παύλο Μελά», *Η Καθημερινή. Επτά ημέρες*, 17 Οκτ. 2004, σ. 23-25.
- 8.19.** *Η μακεδονική κοινωνία στις αρχές του 20ού αιώνα. Ημερολόγιο 2005* (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 2004)
- 8.20.** «Μακεδονικές Ταυτότητες», Μελίκα Σανταλίδου (επιμ.), *Ορεστίδος Ιστορία: Από την κλασική αρχαιότητα ως τον 20ό αιώνα* (Θεσσαλονίκη, 2001), σ. 111-118. Με παραλλαγές είναι επίσης δημοσιευμένο στο Νίκος Καλογερόπουλος (επιμ.), *Κοζάνη και Γρεβενά. Ο χώρος και οι άνθρωποι* (Θεσσαλονίκη, 2004), σ. 212-217.
- 8.21.** *Στη Μακεδονία πριν από εκατό χρόνια. Προσδοκίες και ψευδαισθήσεις. Ημερολόγιο 2008* (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 2007).
- 8.22.** *Παιδιά της Μακεδονία στις αρχές του 20ού αιώνα. Ημερολόγιο 2006* (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 2005).

- 8.23.** «Παρατηρήσεις για τη διδασκαλία της Νεότερης Ιστορίας στην ελληνική εκπαίδευση», *Η αποδόμηση του εθνικού κράτους και της ιστορίας του* (Θεσσαλονίκη: Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, 2007), σ. 37-48.
- 8.24.** «Καπετάνιοι, δημοσιογράφοι και ιστορικοί στην υπηρεσία του έθνους: Πολιτικές όψεις της ιστοριογραφίας του Μακεδονικού Ζητήματος», *Βήμα Ιδεών*, 7 Δεκ. 2007, σ. 17.
- 8.25.** (Με τους Ι. Στεφανίδη, Δ. Λυβάνιο & Ν. Μανιτάκη), «Έρευνα: Εκπαίδευση, ιστορία και εθνική ταυτότητα: Έρευνα σε έλληνες φοιτητές ανθρωπιστικών σπουδών», *Κλειώ*, 4 (2007), 159-195.
- 8.26.** «Από τον Πόλεμο του 1897 στο Κίνημα στο Γουδί», *Εμείς οι Έλληνες* (Αθήνα: Σκάι, 2008), τόμ. 1, σ. 21-56.
- 8.27.** *Μακεδονία. Η μακρόχρονη πορεία προς την ελευθερία. Ημερολόγιο 2009* (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 2008).
- 8.28.** *Το μαύρο '97. Ημερολόγιο 2010* (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 2009)
- 8.29.** «Γερμανός Καραβαγγέλης, Μητροπολίτης των εμπεριστάτων», *Μακεδονία*, 10 Οκτ. 2010, σ. 34-35.
- 8.30.** *Το άγνωστο 'μέτωπο' των Βαλκανικών Πολέμων. Η διοικητική ενσωμάτωση των Νέων Χωρών* (Αθήνα: Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων, 2012).
- 8.31.** «Μνήμες και ενθύμια των Βαλκανικών Πολέμων», *Οι Βαλκανικοί Πόλεμοι 1912-13 μέσα από τα επιστολικά δελτάρια της Ατλαντίδος* (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 2012), σ. 11-16.
- 8.32.** *Η βρετανική παρουσία στη Θεσσαλονίκη και τη μακεδονική ενδοχώρα* (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 2012).
- 8.33.** «Αναζητώντας την ταυτότητα της Θεσσαλονίκης στις στάχτες της πυρκαγιάς του 1917», Γιάννης Επαμεινώνδας (επιμ.), *Το τέλος της παλιάς μας πόλης. Θεσσαλονίκη 1870-1917* (Θεσσαλονίκη: ΜΙΕΤ, 2017, σ.9-10 βλ. και *Clio turbata*, 16 Αυγ. 2017 <http://clioturbata.com/απόψεις/gounarissalonikafire/>
- 8.34.** «Οι περιπέτειες του κουρσάρου Κωνσταντή Καλαμάτα στην υπηρεσία της Βρετανίας (1756-1763)» *Clio turbata*, 12 Δεκ.2020 <http://clioturbata.com/απόψεις/gounaris-buccaneer-kalamatas-gb/>
- 8.35.** (Με τον Πέτρο Στεφανέα), «Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες: τι είναι τι;» *Books' Journal*, τχ. 123, Οκτώβριος 2021, σ.26-27..

Επιφυλλίδες

1. <https://www.kathimerini.gr/opinion/732031/i-pikria-enos-akadimaikoy/>
2. <https://www.kathimerini.gr/opinion/561681565/i-elliniki-dimosia-paideia-einai-chameni-ypothesi/>
3. <https://www.kathimerini.gr/opinion/561531586/ellinika-aei-en-to-pollo-to-ey/>
4. <https://www.kathimerini.gr/opinion/561445414/ta-aei-omiroi-ton-eaak-mia-istoria-choris-telos/>
5. <https://www.kathimerini.gr/society/561443506/ekpaideysi-meta-tis-pistopoiiseis-ton-programmaton-spoydon-ti/>
6. <https://www.kathimerini.gr/opinion/561429961/anotati-ekpaideysi-choris-glossiki-eparkeia/>
7. <https://www.kathimerini.gr/politics/1004407/arthro-enteka-panepistimiakon-stin-k-i->

- [symfonia-ton-prespon-den-apotelei-entimo-symvivasmo/](#)
8. <https://www.kathimerini.gr/society/561828682/apochairtismos-ston-eyaggelo-kofo/>
 9. <https://www.kathimerini.gr/society/561948163/apochairtismos-ston-daskalo-giannis-koliopoylo/>
 10. <https://www.kathimerini.gr/society/561801499/alitheies-kai-mythoi-gia-to-elliniko-daimonio/>
 11. https://www.kathimerini.gr/society/561982954/elachisti-vasi-eisagogis-tmimata-aei-chamilonoynton-pichy-provlimatismos-gia-tis-kenes-theseis/amp/?fbclid=IwAR1Tu7HEGKCOIbItW7RXI-drJnpkygV_kZwN4C5bPtoLwuSmMSYau_Vz5aQ
 12. <https://www.kathimerini.gr/opinion/562015852/paidagogiki-kai-didaktiki-aneparkeia/>
 13. <https://www.kathimerini.gr/society/562031383/to-prytaniko-axioma-kai-oi-eythynes-dioikisis/>
 14. <https://www.kathimerini.gr/opinion/562024939/peri-kriseon-kai-exelixeon-sta-aei/>
 15. <https://www.kathimerini.gr/opinion/562306363/metoo-stoys-panepistimiakoys-choroys/>